
Instrukcje [Naczelnej Rady Adwokackiej]

Palestra 9/2(86), 78-85

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prezydium NRA zważyło, co następuje:

- I. Kodeks postępowania cywilnego dopuszcza możliwość zastępstwa przed sądem przez osobę nie będącą adwokatem (art. 79 k.p.c. w brzmieniu noweli z dn. 15.II.1962 r. — Dz. U. Nr 10, poz. 46). Możliwość taką dopuszcza również w szerszym nawet zakresie art. 87 nowego k.p.c. Uznać więc przede wszystkim należy, że adwokat nie wykonujący zawodu może występować przed sądem w charakterze pełnomocnika członków swej rodziny wymienionych w art. 79 k.p.c., gdyż wówczas uprawnienie do występowania w charakterze pełnomocnika czerpie on nie ze swego przymiotu adwokata, lecz z więzów pokrewieństwa lub małżeństwa. Udzielenie więc w tym zakresie pomocy prawnej powyższym członkom rodziny nie stanowi wykonywania zawodu, skoro pomocy takiej udzielić może również osoba nie będąca adwokatem.
- II. Art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, że do niezbędnych kosztów procesu zalicza się należności i wydatki jednego adwokata. Założeniem więc roszczenia o zwrot wynagrodzenia adwokackiego za prowadzenie sprawy jest uiszczenie tego wynagrodzenia lub zobowiązanie się do jego uiszczenia przez stronę (orz. S.N. III Co 44/62 — OSPiKA 3/1964, poz. 58).

Adwokat nie wykonujący zawodu a zastępujący członka rodziny czyni to ze względu na więź rodzinną i z zasady nieodpłatnie, w przeciwnym bowiem razie takie zastępstwo mogłoby być uznane za niedopuszczalną formę wykonywania zawodu. Już więc z tego względu zastąpionej przez niego stronie nie przysługuje prawo do wynagrodzenia adwokackiego. Ponadto należy zważyć, że w omawianym wypadku adwokat nie występuje w procesie jako adwokat, lecz jako członek rodziny, nie można więc do niego stosować tych przepisów, które dotyczą udziału w procesie adwokata. Nie tylko więc strona zastąpiona nie może żądać wynagrodzenia adwokackiego, lecz również występujący adwokat nie powinien używać tytułu adwokata i nie może występować w stroju urzędowym (toga). Wprawdzie przepis art. 98 k.p.c. w zakresie wynagrodzenia adwokackiego zrównuje wymienione tam osoby z adwokatami, nie dotyczy to jednak omawianej sytuacji.
- III. Zgodnie z art. 98 nowego k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, zalicza się koszty przejazdu oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. W tym więc tylko zakresie strona mogłaby w omawianej sytuacji żądać zwrotu kosztów zastępstwa przez pełnomocnika.

B. Instrukcje

1.

INSTRUKCJA W SPRAWIE ZARZĄDZANIA I ROZLICZANIA CENTRALNEGO FUNDUSZU SZKOLENIA APLIKANTÓW ADWOKACKICH

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 10 grudnia 1964 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej — wobec zmian, jakie wprowadziły do publiczności Centralnego Funduszu Szkolenia Aplikantów Adwokackich przepisy § 31 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 1963 r. w sprawie zespołów adwokackich —

uchwała

instrukcję w sprawie zarządzania i rozliczania Centralnego Funduszu Szkolenia Aplikantów Adwokackich przy Naczelnej Radzie Adwokackiej w brzmieniu następującym:

I. Postanowienia ogólne

1. Istniejącym od dnia 1 czerwca 1961 r. Centralnym Funduszem Szkolenia Aplikantów Adwokackich przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, zwanym dalej „Centralnym Funduszem”, zarządza się i rozlicza według zasad przewidzianych w niniejszej Instrukcji.
2. Centralny Fundusz tworzy się z wpłat w wysokości 4% od sumy pobranych opłat przez zespoły adwokackie (§ 31 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 grudnia 1963 r. w sprawie zespołów adwokackich — Dz. U. z 1964 r. Nr 1, poz. 4).
3. Zasoby Centralnego Funduszu przeznaczone są na:
 - a) wypłatę wynagrodzeń aplikantów adwokackich zatrudnionych w zespołach,
 - b) pokrycie kosztów ubezpieczenia społecznego aplikantów adwokackich zatrudnionych w zespołach,
 - c) faktyczne koszty szkolenia aplikantów adwokackich poniesione przez poszczególne rady adwokackie.
4. Poczynając od dnia 1 lutego 1964 roku zespoły adwokackie odprowadzają na Centralny Fundusz 4% od sumy pobranych opłat po dniu 31 stycznia 1964 r., księgując kwoty przypadające na ten cel na osobnym koncie.
5. Zespoły adwokackie przekazują właściwej radzie adwokackiej najpóźniej do dnia 10 każdego miesiąca kwotę uzyskaną z ryczałtu na szkolenie aplikantów adwokackich i zawiadamiają o tym radę adwokacką według wzoru załączonego pod 1*).
6. Rada adwokacka sporządza do dnia 20 każdego miesiąca zestawienie zbiorcze, dotyczące wpływów za ubiegły miesiąc od zespołu adwokackiego na Centralny Fundusz oraz wydatków poniesionych na cele wymienione w pkt 3, i zestawienie to, sporządzone według załącznika Nr 2*), przesyła Naczelnej Radzie Adwokackiej, przekazując jej równocześnie ewentualną nadwyżkę bądź też wnosząc o wyrównanie niedoboru.
7. Naczelna Rada Adwokacka rozlicza się z wojewódzkimi radami adwokackimi, przekazując im najdalej w ciągu 10 dni od otrzymania rozliczenia wyrównanie ewentualnych niedoborów.

II. Wynagradzanie aplikantów adwokackich

8. 1. Aplikanci adwokaccy odbywający szkolenie w zespołach adwokackich otrzymują wynagrodzenie:

w pierwszym roku aplikacji	— 1 300 zł
w drugim roku aplikacji	— 1 400 zł
w trzecim roku aplikacji	— 1 500 zł

Wynagrodzenie wypłaca się od chwili rozpoczęcia odbywania aplikacji w zespole adwokackim do uprawomocnienia się wpisu na listę adwokatów, jeżeli

*) Wzory nie są tutaj drukowane — Red.

- aplikant do tej chwili, a więc także po złożeniu egzaminu, zatrudniony jest w zespole, wniosek zaś o wpis na listę adwokatów złożył najdalej w ciągu miesiąca od daty egzaminu.
2. Wpisany na listę adwokatów egzaminowany aplikant adwokacki, który zgłosił wniosek o przyjęcie go do zespołu nie później niż w ciągu tygodnia od daty uprawomocnienia się jego wpisu na listę adwokatów, otrzymuje nadal uposażenie w wysokości wynagrodzenia aplikanta aż do chwili przyjęcia go do zespołu, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od daty uprawomocnienia się wpisu na listę adwokatów.
 3. W razie złożenia powtórnego egzaminu z wynikiem negatywnym albo w razie odstąpienia od egzaminu po raz drugi — zaprzestanie wypłacania wynagrodzenia następuje z końcem trzeciego miesiąca kalendarzowego, w którym odbył się lub przypadł termin drugiego egzaminu.
 4. W wypadku tymczasowego zawieszenia w wykonywaniu czynności zawodowych wypłaca się przez okres 3 miesięcy połowę wynagrodzenia, przy czym w razie uniewinnienia aplikanta lub skazania na karę, niższą niż zawieszenie w czynnościach — następuje wypłata połowy wstrzymanego wynagrodzenia.
 9. W okresie usprawiedliwionego niewykonywania przez aplikanta adwokackiego jego obowiązków należy mu się wynagrodzenie w tych wszystkich wypadkach, w których ustawodawstwo pracy nakazuje wypłatę wynagrodzenia pracownikom umysłowym.
 10. Z Centralnego Funduszu pokrywa się różnicę między obecną ceną miesięcznego biletu kolejowego a ceną miesięcznego biletu kolejowego pracowniczego obowiązującą do 20.IX.1959 r., jeśli korzystający z tego biletu aplikant adwokacki dojeżdża do swej pracy w siedzibie zespołu z miejscowości, w której rada adwokacka zezwoliła mu zamieszkiwać.
 11. Aplikantom adwokackim, oprócz kosztów przejazdu na szkolenie i z powrotem, należy wypłacać również diety za czas podróży. Do obliczenia diet należy stosować analogiczne przepisy § 16—19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24.VII.1948 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 279), wobec czego dieta nie przysługuje, jeżeli czas trwania podróży wynosi mniej niż 8 godzin, natomiast połowę diety otrzymuje aplikant, jeżeli czas trwania podróży wynosi od 8 do 18 godzin, a całą dietę w razie trwania podróży więcej niż 18 godzin. Diety wynoszą, zgodnie z uchwałą nr 3 Prezydium Rządu z dnia 3.I.1953 r., przy podróży do miast wojewódzkich 21 zł, a do innych miejscowości — 18 zł.
Aplikantom adwokackim przysługuje dodatek 50% do tych diet w celu wyrównania pod tym względem sytuacji aplikantów adwokackich z sytuacją aplikantów sądowych (§ 10 rozp. Rady Ministrów z dnia 20.VI.1956 r. — Dz. U. Nr 24, poz. 111 i § 13 ust. 2 rozp. Rady Ministrów z dnia 12.V.1959 r. — Dz. U. Nr 31, poz. 184).
 12. Aplikantom adwokackim mogą być przyznawane przez rady adwokackie — na wniosek kierownika zespołu — nagrody indywidualne. Wysokość jednorazowej nagrody nie może przekraczać miesięcznego wynagrodzenia aplikanta.
Łączna suma nagród wypłacana w ciągu roku nie może przekraczać 5% rocznego funduszu płac aplikantów danej izby adwokackiej.
 13. Na cele pomocy socjalnej dla aplikantów adwokackich przeznaczają się 5% rocznego funduszu płac aplikantów adwokackich danej izby adwokackiej.

III. Pokrywanie kosztów szkolenia

14. Za wykłady, seminaria i kolokwia prowadzone dla aplikantów adwokackich wypłaca się wynagrodzenie w wysokości od 50 zł do 75 zł za godzinę.
15. Za udział w egzaminach adwokackich wypłaca się wynagrodzenie w wysokości dla każdego członka komisji egzaminacyjnej po 30 zł za godzinę, a dla przewodniczącego po 45 zł za godzinę. Niezależnie od powyższego członkowie komisji egzaminacyjnej dojeżdżający do miejsca odbywania egzaminu mają prawo do otrzymania zwrotu kosztów podróży i diet według zasad przewidzianych dla członków władz adwokatury.
16. Kierownikom kursów szkoleniowych można wypłacać ryczałtowo wynagrodzenie w wysokości od 400 do 800 zł miesięcznie.

Ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości do 1 000 zł miesięcznie przysługuje również członkowi rady adwokackiej, jeśli kieruje on pracami więcej niż 2 kursów, a nie otrzymuje wynagrodzenia jako stałe urzędujący członek organów adwokatury.

Wynagrodzenie przewidziane w punkcie niniejszym wypłaca się tylko w okresie trwania kursów.

17. Adwokatów wykładowcom należy wypłacać diety i zwracać koszty podróży według zasad przewidzianych w pkt 15 w razie dojeżdżania na wykłady.
18. Rady adwokackie mogą zakupywać książki prawnicze niezbędne do szkolenia oraz ponosić inne koszty związane z przygotowaniem lokalu na szkolenie lub egzaminy.

IV. Postanowienia końcowe

19. Tracą moc wszelkie uchwały Wydziału Wykonawczego NRA i Prezydium NRA regulujące sprawę rozliczania kosztów szkolenia aplikantów adwokackich.
20. Najpóźniej w miesiącu sierpniu Naczelna Rada Adwokacka składa Ministrowi Sprawiedliwości sprawozdanie ze sposobu wykorzystania i stanu Centralnego Funduszu za pierwsze półrocze bieżącego roku, a w miesiącu lutym za drugie półrocze ubiegłego roku. Sprawozdanie złożone w lutym 1965 roku obejmować będzie cały rok 1964.
21. Instrukcja wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1965 r.

2.

INSTRUKCJA W SPRAWIE UDZIELANIA ŚWIADCZEŃ ORAZ ZARZĄDZANIA FUNDUSZEM SAMOPOMOCY KOLEŻEŃSKIEJ PRZY NACZELNEJ RADZIE ADWOKACKIEJ

Na zasadzie § 8 Regulaminu Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej z dnia 14 listopada 1964 roku Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej uchwała, co następuje:

Rozdział I

Zarządzanie Funduszem Samopomocy Koleżeńskiej

§ 1

1. Administrowanie Funduszem i przyznawanie zapomóg należy do Komisji Samopomocy Koleżeńskiej przy Naczelnej Radzie Adwokackiej.

2. Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej może rozpoznać każdą sprawę z własnej inicjatywy.

3. Komisja składa się z przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i 7 członków.

4. Przewodniczącym jest Skarbnik Naczelnej Rady Adwokackiej. Wiceprzewodniczącemu i członków Komisji powołuje Prezydium NRA spośród adwokatów.

§ 2

Uchwały Komisji zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej 5 członków Komisji, w tym przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 3

Posiedzenia Komisji zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz w miesiącu.

Komisja musi być zwołana na zarządzenie Prezesa NRA.

Na wniosek trzech członków Komisji przewodniczący obowiązany jest wyznaczyć posiedzenie Komisji.

§ 4

Uchwały Komisji wykonuje Skarbnik NRA jako przewodniczący Komisji.

§ 5

Obsługę Komisji wykonuje Biuro Naczelnej Rady Adwokackiej.

§ 6

Działalność Komisji podlega nadzorowi Prezydium NRA oraz Komisji Rewizyjnej Naczelnej Rady Adwokackiej.

Rozdział II

Postępowanie w sprawie przyznawania zapomóg wyrównawczych

§ 7

1. W celu uzyskania zapomogi wyrównawczej adwokat-członek zespołu składa pisemny wniosek adresowany do Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej przy NRA. Wniosek składa się za pośrednictwem kierownika zespołu. We wniosku należy podać datę, od której zapomoga ma być wypłacana.

2. Do wniosku należy dołączyć:

- a) dowód przyznania renty starczej lub inwalidzkiej (bądź odpis tego dowodu, poświadczony za zgodność przez kierownika zespołu),
- b) oświadczenie adwokata stwierdzające, że zapomoga wyrównawcza nie należy się za miesiąc, w którym udział w dochodach zespołu po potrąceniu kosztów administracyjnych przekracza 750 zł.

§ 8

Adwokat nie będący członkiem zespołu, otrzymujący rentę starczą lub inwalidzką, składa wniosek o przyznanie zapomogi wyrównawczej do rady adwokackiej, dołączając do niego oświadczenie, iż nie jest członkiem zespołu, oraz zaświadczenie o wysokości pobieranej (przyznanej) renty.

§ 9

Wdowa (wdowiec) po adwokacie składa wniosek o przyznanie zapomogi wyrównawczej za pośrednictwem rady adwokackiej, w której adwokat był wpisany na listę adwokatów.

Do wniosku należy dołączyć:

- a) akt małżeństwa,
- b) zaświadczenie rady adwokackiej o okresie pozostawania adwokata na liście adwokatów,
- c) dowód przyznania renty starczej lub inwalidzkiej,
- d) oświadczenie o posiadanych majątku i wysokości pobieranych dochodów ze wszystkich źródeł.

§ 10

Wnioski, o których mowa w § 7—9, rada adwokacka przesyła do Naczelnej Rady Adwokackiej wraz ze swoją opinią.

§ 11

Zapomogę wyrównawczą przyznaje się od dnia określonego we wniosku na czas oznaczony. Jeśli termin taki nie został przez zainteresowanego określony, to dzień, od którego zapomoga ma być wypłacana, ustala Komisja. Zapomoga nie może być przyznana za okres dłuższy niż 3 miesiące przed złożeniem wniosku.

§ 12

1. Komisja Samopomocy Koleżeńskiej przy NRA powinna rozpoznać nadesłane wnioski w ciągu miesiąca od daty ich otrzymania.

2. Decyzję o przyznaniu zapomogi wyrównawczej Komisja przesyła zainteresowanemu adwokatowi, radzie adwokackiej i kierownikowi właściwego zespołu.

§ 13

W razie osiągnięcia przez adwokata-członka zespołu adwokackiego z prowadzonych spraw przychodu, który po potrąceniu kosztów administracyjnych zespołu przekracza kwotę 750 zł, kierownik zespołu zawiadamia o tym natychmiast Naczelną Radę Adwokacką, przesyłając odpis swego pisma radzie adwokackiej.

§ 14

Wniosek o przyznanie czasowej zapomogi dodatkowej dla adwokata szczególnie zasłużonego dla adwokatury lub jego rodziny składa rada adwokacka, w której adwokat ma siedzibę.

Wniosek powinien być należycie uzasadniony i uzupełniony dowodami co do stanu materialnego adwokata.

Rozdział III

Postępowanie w sprawie przyznawania zapomóg doraźnych i jednorazowych

§ 15

Zapomogę doraźną przyznaje się na uzasadniony wniosek.

Do wniosku adwokata należy dołączyć:

- 1) oświadczenie kierownika zespołu o wysokości udziału wnioskodawcy w podziale dochodów w zespole za ostatnie sześć miesięcy,

- 2) zaświadczenie o niezdolności do pracy,
- 3) oświadczenie zainteresowanego o wszelkich źródłach dochodu i o jego stanie rodzinnym — z wymienieniem wszystkich zarabiających członków rodziny.

§ 16

Do wniosku małżonka adwokata lub członka jego rodziny należy dołączyć:

- 1) zaświadczenie rady o okresie pozostawania adwokata na liście adwokatów,
- 2) odpisy aktów stanu cywilnego stwierdzające stosunek wnioskodawcy do zmarłego adwokata,
- 3) dowody wysokości zarobków i innych dochodów wnioskodawcy i członków jego rodziny,
- 4) zaświadczenie o pobieraniu nauki — w wypadku wniosku o przyznanie zapomogi dla dzieci.

§ 17

Wnioski, o których mowa w § 15 i 16, powinny być zaopiniowane przez właściwą radę adwokacką.

§ 18

Wniosek o przyznanie zapomogi jednorazowej powinien być w należyty sposób uzasadniony i poparty dowodami.

Wniosek powinien być zaopiniowany przez radę adwokacką, która jednocześnie zajmie stanowisko w związku z treścią § 6 ust. 1 lit. b) Regulaminu.

Rozdział IV

Postępowanie odwoławcze

§ 19

Przewodniczący Komisji zawiadamia pisemnie wnioskodawcę o treści uchwały Komisji Samopomocy Koleżeńskiej przy NRA w sprawie przyznania zapomogi bądź odmowy jej przyznania.

Od uchwały Komisji przysługuje odwołanie do Prezydium NRA w ciągu dwóch tygodni od daty zawiadomienia o treści uchwały.

Prezydium NRA przy rozpoznawaniu sprawy na skutek odwołania nie jest związane jego treścią i orzeka samodzielnie na podstawie całokształtu sprawy.

Prezydium NRA przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Komisji lub też zmienia uchwałę Komisji.

§ 20

Prezydium NRA — w trybie nadzoru — może w każdym czasie uchwałę Komisji zmienić lub uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

Rozdział V

Finansowanie Funduszu i wypłata zasiłków

§ 21

Składki na Fundusz Samopomocy Koleżeńskiej przy NRA od adwokata wpisanego na listę adwokatów — w wysokości ustalonej corocznie przez Naczelną Radę Adwokacką — przekazują rady adwokackie na rachunek Funduszu do 15 każdego miesiąca za ubiegły miesiąc kalendarzowy. Składka obliczana jest od każdego ad-

wokata wpisanego na listę adwokatów — z wyłączeniem adwokatów pobierających zapomogi z Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej.

Składkę rady adwokackiej przekazują bez względu na jej zapłatę przez poszczególnych adwokatów.

Przy wpłacie należności należy przesłać deklarację według wzoru ustalonego przez Komisję.

§ 22

Na podstawie uchwały Komisji wypłatę zapomóg zarządza Skarbnik NRA. Wypłata powinna nastąpić najpóźniej w ciągu dni dziesięciu od daty uchwały Komisji.

§ 23

1. Po otrzymaniu pisma, o którym mowa w § 13, Skarbnik NRA wstrzymuje wypłatę zapomogi wyrównawczej za miesiąc, w którym udział w dochodach zespołu przekroczył 750 zł. Ewentualne nadpłaty zapomogi ulegają potrąceniu z bieżących zapomóg.

2. W razie powstania innych okoliczności, które uzasadniają cofnięcie lub zmniejszenie zapomogi, Skarbnik NRA może wstrzymać wypłatę zapomogi i przedstawić sprawę do decyzji Komisji lub Prezydium NRA. Wstrzymanie wypłaty zapomogi na mocy decyzji Skarbnika nie może trwać dłużej niż jeden miesiąc.

Rozdział VI

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 24

Wszelkie zapomogi wypłacane na podstawie dotychczas obowiązującej Instrukcji są wypłacane aż do daty powzięcia uchwały przez Komisję na podstawie przepisów niniejszej Instrukcji.

Komisja obowiązana jest takie uchwały podjąć w ciągu miesiąca od daty wejścia Instrukcji w życie.

§ 25

Przy wnioskach o przedłużenie terminu wypłaty zapomóg — odpowiednie dowody przewidziane w § 7 ust. 2, 15 i 16 Instrukcji mają być dostarczane tylko wtedy, gdy nastąpiła zmiana okoliczności, które te dowody stwierdzały.

Przy przedłużaniu zapomóg niezbędna jest jednak opinia rady adwokackiej.

§ 26

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1965 roku.

KOMUNIKATY

1.

Zebranie Warszawskiej Izby Adwokackiej w dniu 1 lutego 1965 r. w sprawie przedawnienia zbrodni hitlerowskich

W dniu 1 lutego 1965 r. odbyło się zebranie Warszawskiej Izby Adwokackiej zwołane dla ustosunkowania się do problemu przedawnienia zbrodni hitlerowskich.

Zebranie otworzył dziekan adw. Zygmunt Skoczek podkreślając, że adwokatura warszawska, która poniosła tak ciężkie straty w okresie okupacji, zaintereso-